

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperes neve felperesnek a dr. Ivanovits Andrea ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 25.K.34.217/2009. számon indított és ugyanezen bíróság 2010. április 28-án kelt 25.K.34.217/2009/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 25.K.34.217/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2007 évi egységes területalapú támogatás és ahhoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatás igénybevétele iránti kérelmet terjesztett elő. Az első fokú hatóság 2007. december 19-i határozatával a felperes kérelmének részben helyt adott, összesen 3.430.557 Ft támogatási összeget hagyott jóvá, és a felperes részére a támogatást kifizette. Az első fokú hatóság 2008. október 14-én korábbi határozatát saját hatáskörben módosította, és a felperest 318.318 Ft visszafizetésére kötelezte. Megállapította, hogy azon területek után, ahol a felperes hüvelyes növényeket termeszt, a támogatás nem folyósítható.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2009. június 18-i határozatával az első fokú határozatot részben helybenhagyta. Megállapította, hogy a lóbab növénykultúra vonatkozásában termeléstől elválasztott módon vehető igénybe kiegészítő nemzeti támogatás.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését kérte előadva, hogy a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésére, az alperes által kiadott tájékoztatóban a lóbab,

mint kiegészítő támogatásra jogosult növény szerepelt, azt alátámasztja az igénylő nyomtatvány kitöltési útmutatójának melléklete. Sérelmezte, hogy a támogatást részére kifizették, majd egy év múlva azt bankszámlájáról leemelték.

A Fővárosi Bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az első fokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte. Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az első fokú hatóság módosító határozata és az alperes határozata jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sért. A jóhiszeműen szerzett jog gyakorlása megvalósult, amikor az alperes a támogatási összeget a felperes részére kiutalta. Ily módon eljárása a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban Ket.) 114. § (3) bekezdésébe ütközik. A Fővárosi Bíróság kifejtette, hogy a lóbab termelése utáni támogatással kapcsolatos jogszabály-módosítás a támogatást megállapító határozat meghozatalát követően lépett hatályba, ezért az a módosítás alapjául nem szolgálhat.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a felperesnek nem voltak jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogai, mert a lóbabbal vetett parcellákra már eredetileg sem volt megítélhető támogatás. Ezért a támogatást megállapító eredeti határozat jogszabálysértő volt. Felhívta a figyelmet arra, hogy módosító határozatát nem az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2007 évi kiegészítő nemzeti támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet (továbbiakban R.) módosításáról szóló 156/2007. (XII. 22.) FVM rendeletre (továbbiakban Mód r.) alapozta, hanem az R. előírásaira. Idézte e körben az R. 2. § 1) pontját, amely szerint e rendelet alapján az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz kapcsolódóan hüvelyesek termelésének támogatása (termeléstől elválasztott támogatás) kiegészítő nemzeti támogatás vehető igénybe.

A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte előadva, hogy mind az első fokú hatóság módosító határozata, mind az alperes módosító határozatának indokolása a Mód r. szabályaira utal. Hivatkozott továbbá arra, hogy a Mód r. éppen abban a kérdésben módosította az R. előírásait, hogy a 39. § (1) bekezdés a) pontjában kivételként említette meg a hüvelyes növényeket, ami a logika szabályai szerint azt jelenti, hogy a korábban támogatott hüvelyes növények ettől az időponttól kikerültek a támogatás köréből. Amennyiben korábban sem volt támogatható a hüvelyes növények termesztése, akkor nem lett volna szükség az R. módosítására. Utalt arra is, hogy az alperes, illetve

az első fokú hatóság tájékoztatási kötelezettségének a kitöltési útmutatóval tett eleget, amely támogatásra jogosult növényként a lóbabot is tartalmazta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság az első fokú hatóság módosító határozatának indokolásából megállapította, hogy annak 2. bekezdése a Mód r-rel módosított R. 2. § g) pontjára, és tartalmilag 39. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozik. Ezzel szemben az alperes határozatának indokolása (2. oldal 6. bekezdése) kifejezetten megállapítja, hogy a lóbab termesztésére használt parcellák támogatását sem az eredeti jogszabályszöveg, sem annak módosítása nem teszi lehetővé. E körben utal az R. 2. § l) pontjára, melynek értelmében hüvelyesek termelésének támogatása (termeléstől elválasztott támogatás) kiegészítő nemzeti támogatás vehető igénybe. Utal e körben az R. 57. §-ára, amely szerint a támogatás a termeléstől elválasztott módon nyújtható az R. mellékletének I.2. pontjában meghatározott növényekre, ahol a lóbabot is tételesen felsorolták. Idézi továbbá az R. 59. és 60. §-át, amelyek a termeléstől elválasztott támogatás feltételeiről szólnak. Az alperes módosító határozatának indokolásában kifejtette továbbá, hogy eljárására nem az általa kibocsátott közlemény mellékletét képező kitöltési útmutató, hanem a közösségi és nemzeti szabályok az irányadók (indokolás 3. oldal 3. bekezdése). Megállapította továbbá, hogy az első fokú hatóság tévesen hivatkozott a Ket. 123. § (1) bekezdésére, mint a határozat kiegészítésével kapcsolatos rendelkezésre, a módosítás alapjául a Ket. 114. § (1) bekezdése szolgált.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes határozatának indokolásában felsorolt, és elemzett jogszabályi rendelkezések alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy azokból valóban levezethető az a következtetés, hogy a felperes a lóbab termesztésével érintett parcellák után csak termeléstől elválasztott támogatásra lehet jogosult. Ugyanakkor az is kétségtelen, hogy az alperes által rendszeresített támogatási kérelem melléklete - amely a hasznosítási kódokat, a termesztett növényeket és az ahhoz kapcsolódó lehetséges támogatási formákat foglalja össze - a lóbabot támogatható növényként tünteti fel. Az is kétségtelen, hogy az első fokú hatóság módosító határozatának indokolása a módosított R. szabályaira alapozza azt, hogy a felperes a részére megállapított támogatásra nem jogosult. Az első fokú módosító határozat indokolásából nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes részére támogatást megállapító határozat miért minősül jogszabálysértőnek. Elsőként az alperes 2009. június 18-án meghozott határozatának indokolása teszi egyértelművé, hogy az alperes álláspontja szerint a támogatás már annak megítélésekor sem volt jogszerű. A felperes támogatási kérelmét 2007. május 10-én nyújtotta be, annak az első fokú hatóság 2007. december 19-én adott

helyt, és ezt követően további másfél év elteltével került meghozatalra az első olyan módosító határozat, amelynek indokolása jogszerűnek tekinthető. A Legfelsőbb Bíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a felperes, mint ügyfél az alperes által rendszeresített kérelem mellékletéből, valamint a részére támogatást megállapító határozat tartalmából következően alappal bízhatott abban, hogy a támogatásra jogosult. Ezt támasztja alá az R. módosítást megelőző 39. § (1) bekezdés a) pontjának azon megfogalmazása, amely az egyes szántóföldi termesztések támogatása körébe az R. mellékletében foglalt minden növényt besorol.

A közösségi jog még a jogbiztonság követelményével szemben is elismeri annak szükségességét, hogy az érintettek jogos várakozását kellően tiszteletben tartsák. A Racke és Decker ügyek alapján megállapítható, hogy az érdeksérelem abban áll, hogy a sérelmet szenvedő fél a szabályozás fennmaradásában bízva készít elő ügyleteket, tesz valamit, a szabályozás megváltozása miatt azonban ezek értelmüket veszítik. Az EK Elsőfokú Bírósága a T-310/06 számú ügyben kifejtette, hogy az érintettek „jogosan várhatták azt, hogy a beruházásaikat érintő esetleges intézkedésekről megfelelő időben értesülnek”. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a változásról döntéseik idején tudhattak-e. A Legfelsőbb Bíróság utal arra is, hogy a jogbiztonság elvének megfelelően a visszavonó (módosító) határozat meghozatalára ésszerű időn belül sor kell, hogy kerüljön. A Európai Unió Bírósága támogatási ügyben azt is kimondta, hogy a szerzett jogok védelme akadálya lehet a támogatás visszakövetelésének (205-215/82. Deutsche Milchkontor ügy), amelyet megerősített a C-24/95. számú Alcan II. ügyben is.

A fentiekben felsorolt valamennyi körülmény együttes értékelése alapján a Legfelsőbb Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes ilyen körülmények mellett alaphatározatát 2009. június 18-án már nem tekinthette oly mértékben jogszabálysértőnek, hogy azt a Ket. 114. § (1) bekezdése alapján módosíthassa, a módosítás a jogbiztonság és a jogos várakozások védelmének elvét (Alkotmány 2. § (1) bekezdés és Ket. 1. § (1), (2), (3) bekezdését).

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból a Fővárosi Bíróság döntésének érdemét, amellyel az alperes határozatát az első fokú módosító határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte, nem találta jogszabálysértőnek. Ugyanakkor megállapítja, hogy az alperes határozatának hatályon kívül helyezését a Fővárosi Bíróság tévesen alapozta jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelmére. Támogatási ügyekben ugyanis a kérelmező jóhiszeműségét a támogatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapos vizsgálatát feltételezve kell értékelni. Az alperes másodfokú módosító határozatából kétséget kizáróan megállapítható, hogy a módosítást megelőzően hatályban volt R. 2. § 1) pontja és az alperes

határozatának indokolásában felsorolt 57. §-a a kitöltési útmutatóval és az R. 39. § (1) bekezdés a) pontjával ellentétes következtetésre is alapot adott.

A kifejtettetekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás módosításával hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az alperes személyes illetékmentessége folytán (1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés) a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2011. március 24.

Dr. Madarász Gabriella sk. tanácselnök, Dr. Darák Péter sk. előadó bíró, Dr. Hajnal Péter sk. bíró